

Hans Matthison-Hansen

FORFATTER SVEND LUNN

Artiklen stammer fra 2. udgave af [Dansk Biografisk Leksikon](#), der udkom 1933-44.

Hans Matthison-Hansen, 6.2.1807-7.1.1890, domorganist, komponist. Hans Matthison-Hansen skulle egentlig have været maler. Han havde naturlige evner for tegning, og efter sin konfirmation blev han anbragt i lære hos [C.W. Eckersberg](#) i København. I flere år gik han på akademiet, men samtidig begunstige det musikalske liv i Eckersbergs hjem udviklingen af de musikalske evner han havde fået i arv fra sin mor. Han blev en velset gæst i københavnske musikkredse, spillede med lige stor færdighed violin, bratsch og violoncel og komponerede adskillig kammermusik. Musikken trak stærkere end malerkunsten, og snart opstod da spørgsmålet om han skulle vove springet fra den ene kunst til den anden. [Frederik Kuhlau](#) turde ikke tilråde det, det gjorde derimod [C.E.F. Weyse](#) efter at have gennemset en del af Hans Matthison-Hansens kompositioner, og samtidig opfordrede han ham til at lægge sig efter orgelspil.

Som organist vikarierede han en del for organist C.J. Rauch ved Holmens kirke. Da pladsen som domorganist i Roskilde 1831 blev ledig var Hans Matthison-Hansen den eneste der kunne opnå Weyses anbefaling til posten. Han fik også (1832) stillingen som han beholdt til sin død. Sin første berømmelse vandt han ved Frederik VI's bisættelse 1840 da Weyse, som var anmodet om at spille orgel ved denne lejlighed, erklærede at kirkens organist selv var mand for at hævde sin plads. Det gjorde også en gribende virkning da man fra den frostklædte domkirkeplads bar den folkekære konges lig gennem kirken mens Hans Matthison-Hansen på orglet spillede en fri fantasi hvor han havde indflettet folkevisen Dronning Dagmar ligger i Ribe syg. Den er senere trykt som den første af hans orgelfantasier.

Efter Weyses død 1842 fik Hans Matthison-Hansen bestilling på at komponere en del af de kantater for kor og orkester som benyttedes ved de store kirkehøjtidere i slotskirken. Af andre værker foreligger bl.a. *orkestersymfoni nr. 1 og 2*, oratoriet *St. Johannes Aabenbaring*, *Davids 130. Psalm* og *Ewalds sidste Sang* (Udrust Dig Helt fra Golgatha) for soli, kor og orkester, tre strygekvartetter, sange og salmemelodier, to marcher for Roskilde borgerkor samt for orgel seks fantasier, seks symfonier, variationer over nationalmelodier og salmemelodier, koncertallegro, sørgemarch, præludier, postludier m.v.

Det var navnlig som orgelspiller Hans Matthison-Hansen vandt sig et ry, ikke alene her hjemme hvor han omtrent årlig gav koncert i Roskilde domkirke, men også i udlandet som han gæstede ved en række koncertrejser (Nordtyskland, Norge og Sverige 1861-62, London 1864, hvor han spillede i Westminster og krystalpaladset). Han gjorde et stort arbejde for udbredelsen af kendskabet til J.S. Bachs værker og indførte en for sin hjemlige samtid ukendt virtuositet i orglespillet. Den frie fantasi dyrkede han til højeste fuldkommenhed, og her opnåede han overordentlig store kunstneriske virkninger, større end hvor han var bundet af formen og hæmmet af arbejdet ved at fæstne tonetankerne på nodepapiret. Hans musik bærer præg af 1830-40'ernes let melodiske, noget glatte tonestil. Hans udgangspunkt var Weyse, men senere bliver indflydelsen fra højromantikens mestre umiskendelig. Stærkest virker hans orgelværker hvor hans indgående kendskab til orglets rige muligheder og særlige spillemåde på den smukkeste måde har sat sit præg.

Tit. professor 1869.

Familie

Hans Matthison-Hansen blev født i Sønder Hulvej, Adelby sogn, død i Roskilde, begravet samme sted (Gråbrødre kirkegård). Forældre: styrmand Hans Hansen (1774-1857) og Hedevig Petersen (1779-1835). Navneforandring fra Hans Mathias Hansen 25.11.1859. Gift 1. gang 13.2.1830 i København (Holmens) med Petrea Christiane Stenersen, født 6.1.1805 i København (Holmens), død 16.10.1881 samme sted (Johs.), datter af toldbetjent Johan Christopher Stenersen (1760-1816) og Johanne Jensen (1773-1858). Ægteskabet opløst. Gift 2. gang 10.3.1841 i Roskilde med Theresia Georgine Elisabeth Qvistgaard, født 31.3.1813 på Kærup, Benløse sogn, død 7.5.1890 i Roskilde, datter af proprietær Jens Mathiesen Qvistgaard (1787-1827) og Georgine Elisabeth Borchhorst (1790-1868).

Far til Gottfred Matthison-Hansen og Waage Matthison-Hansen. Farfar til Aage Matthison-Hansen.

Udnævnelser

R. 1857. DM. 1872.

Ikonografi

Tegning af W. Marstrand, 1830, og afbildet på maleri af samme af selskab hos Waagepetersen, 1834 (Fr.borg), raderet af C.C. Andersen, 1878. Tegnet selvportr. 1842. Litografi 1860 efter foto. Træsnit 1868. Tegnet og malet udkast af A. Jerndorff, 1871, til maleri 1872 (St.mus.), gengivet i træsnit af H.P. Hansen, 1882. Tegning af Jerndorff, i træsnit 1882. Tre træsnit 1882 efter samme foto. To malerier af Jerndorff, 1891. Foto.

Bibliografi

Breve til og fra Ingemann, 1879 331f. – Ch. Kjerulf i Nutiden VI, 1882 nr. 280 (også i Nord. musik-tid. III, Kria. 1882 81-85). Karl Madsen i Jul i Roskilde, 1927 5-8. Niels Friis i Dansk musik t., 1954 34-36. Samme i Flensborg avis 29.1.1957 og Ålborg stiftstid. 4.2. samme år. – Papirer og nodemanus, i Kgl. bibl.

Sven Lunn: Hans Matthison-Hansen i *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udg., Gyldendal 1979-84. Hentet 12. april 2018 fra <http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=294194>